

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑ ๙๘๙๙

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กกม. ๑๐๒๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง การขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑ ๑๙๙๙ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการลงรายการสัญชาติไทยของบุคคลที่ได้
สัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้จังหวัดและกรุงเทพ-
มหานครเจ้าของสำเนาหนังสือฯ สำนักทะเบียนอ่ำงาอย่างเดียวและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

ผลจากการตรวจสอบการปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดต่างๆ โดยคณะกรรมการเจ้าหน้าที่ของสำนักบริหาร
การทะเบียน กรมการปกครอง และการแจ้งข้อมูลข่าวสารรวมถึงการสอบถามปัญหาของเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียน
และประชาชนที่ได้รับผลกระทบตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่ามีปัญหา
เกิดขึ้นหลายประการ พอกลุ่มประเทศเดินสำคัญๆ ได้ดังนี้

(๑) สำนักทะเบียนบางแห่งปฏิเสธการรับคำขอลงรายการสัญชาติไทยของบุคคลที่ยื่นคำขอโดย
ไม่ได้นำพยานบุคคลมาด้วย และบางแห่งรับคำขอไว้แต่ไม่ออกใบรับให้เป็นหลักฐาน

(๒) ผู้ที่เคยยื่นคำขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ และยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากกระทรวงมหาดไทย
จะยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ ได้หรือไม่

(๓) สำนักทะเบียนอ่ำงาอย่างแห่งไม่ยอมรับเอกสารหนังสือรับรองสถานที่เกิดฉบับเดิมที่เคยใช้
เป็นหลักฐานประกอบการขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง โดยแจ้งว่าใช้ไม่ได้ทวิอหงตญาณแล้วและ
ให้ผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ยื่นขอหนังสือรับรองสถานที่เกิดฉบับใหม่ ถูกต้องหรือไม่อย่างไร

(๔) สำนักทะเบียนบางแห่งแจ้งให้ผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยต้องนำพยานบุคคลที่เป็นข้าราชการ
มาให้การรับรองเท่านั้นโดยไม่พิจารณาบุคคลอาชีพอื่น ถูกต้องหรือไม่

(๕) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการลงรายการสัญชาติไทยบางคนมีพฤติกรรมเรียกร้อง
ค่าตอบแทนในรูปแบบต่างๆ เช่น ค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิด ค่าคำขอ ค่าพยาน เป็นต้น

/(๖) กรณีนายอ่ำงา...

๓. หนังสือรับรองสถานที่เกิดที่ได้เป็นหลักฐานประกอบการขอสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ
วรรณสอง สำหรับบุคคลที่ไม่มีสูดิบัตรหรือทะเบียนคนเกิด สามารถให้เป็นหลักฐานในการขอลงรายการสัญชาติ
ไทยตามมาตรา ๒๓ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยยื่นคำขอหนังสือรับรองสถานที่เกิด
ฉบับใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากสารสำคัญของเอกสารดังกล่าวเป็นการรับเรื่องข้อเท็จจริงซึ่งมิอาจเปลี่ยนแปลงได้
เดิมแต่เมื่อหลักฐานเช่นได้จากการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดฉบับนั้นดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือ
ระเบียบหรือโดยอ่าพรางข้อเท็จจริง หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิดระบุระบุการใช้เอกสารดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน
ทั้งนี้ หากผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยไม่มีเอกสารหนังสือรับรองสถานที่เกิดที่เป็นต้นฉบับ ให้แทนด้วยหนังสือที่นับ
ชื่อคัดและรับรองล้ำนาจากคู่ฉบับที่อ้างอหรือสำนักงานเขตที่ปรึกษาไว้เพื่อใช้แทนเอกสารต้นฉบับก็ได้

๔. การเรียกพยานบุคคลรับรองคุณสมบัติของผู้ขอลงรายการสัญชาติไทย กำหนดลักษณะของ
พยานจะต้องเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือกล่าวคือ เป็นผู้ที่มีชื่อและรายนามบุคคลในทะเบียนบ้าน มีถิ่นที่อยู่เป็นหลัก
แหล่งในท้องที่ที่ผู้นั้นอาศัยอยู่เป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๕ ปี เป็นบุคคลที่ชุมชนให้การยอมรับนับถือ มีความ
ประพฤติดี และต้องรู้จักคุ้นเคยกับผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยเป็นอย่างดี ซึ่งอาจจะเป็นพระภิกษุ คหบดี หรือ
เกษตรกร โดยไม่จำเป็นต้องเป็นข้าราชการ พนักงานของรัฐ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านก็ได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความ
เป็นไปได้ที่ประชาชนทั่วไปจะสามารถนำข้าราชการหรือพนักงานของรัฐมาเป็นพยานรับรอง อย่างไรก็ตาม ขอให้
นายทะเบียนใช้ความละเอียดรอบคอบในการสอบสวนพยานบุคคลโดยให้แจ้งผู้ที่เป็นพยานทราบถึงโทษตามผิด
ในการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงาน และขอให้ระมัดระวังเรื่องการใช้พยานบุคคลในลักษณะเดียวกันเท่านั้น
หรือต่างตอบแทนด้วย

๕. การลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดในประเทศไทยและถูกผลกระทบ
จากประกาศของคณะกรรมการปฏิริหาริ์ ฉบับที่ ๓๓๗ ทำให้ต้องถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทย กฎหมายดังนี้ไม่
กำหนดให้ต้องมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมแต่อย่างใดทั้งสิ้น การเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขอลงรายการ
สัญชาติไทยไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด เช่น การรับบำนาญจะเร่งรัดดำเนินการให้เงินกรณีพิเศษ จะหาพยานบุคคลให้
หรือการอ่าพราง ปกปิดข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้ได้รับการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านโดยไม่ถูกต้อง
ย่อมเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องและอาจอยู่ในเข้ายกประพฤติชั่วชั้งเป็นความผิดทั้งทางวินัยและอาญา

๖. แนวทางปฏิบัติที่กำหนดให้นายอ่าgeo และผู้อ่าน่วยการเขตจะต้องพิจารณาอนุมัติการลง
รายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านด้วยตนเองนั้น เนื่องจากเป็นเรื่องลำดูกูที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดสถานะและ
สิทธิของบุคคลที่จะได้รับตามกฎหมายซึ่งเป็นต้องใช้ความรอบคอบ รวดเร็วและเป็นธรรม อย่างไรก็ตามหาก
อ่าgeo หรือสำนักงานเขตแห่งใดมีเหตุจำเป็นนายอ่าgeo หรือผู้อ่าน่วยการเขตไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้เป็น
เวลาติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วันนับแต่วันที่นายทะเบียนเสนอเรื่องตามมาตรา ๒๓ ให้พิจารณา ให้ผู้รักษาการ
แทนในลำดับแรกตามคำสั่งอ่าgeo หรือคำสั่งสำนักงานเขตฯ แล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาอนุมัติแทนได้

ขอให้...